

Denne artikel er publiceret i det elektroniske tidsskrift

Artikler fra Trafikdage på Aalborg Universitet

(Proceedings from the Annual Transport Conference at Aalborg University)

ISSN 1603-9696

www.trafikdage.dk/artikelarkiv

Ældre, gangbesværede og den kollektive trafik

Jacob Lundgaard, jlj@okf.kk.dk

Center for byudvikling, Økonomiforvaltningen, Københavns Kommune

---

Abstrakt

På baggrund af et medlemsforslag fra Dansk Folkeparti har man i Københavns Kommune i 2014 undersøgt, hvordan tilfredsheden blandt ældre og gangbesværede er med den kollektive trafik. 1300 personer er blevet interviewet, og resultatet viser, at der er stor tilfredshed med den kollektive trafik og bussystemet i Københavns Kommune.

Ældre, gangbesværede og den kollektive trafik

Igennem de sidste 5 år har Københavns Kommune arbejdet med flere store ændringer i indretningen af bussystemet. Flere store anlægsprojekter har skullet fremme bussernes fremkommelighed og rettidighed, og flere store ændringer i busnettet har, efter udenlandsk forbillede, skulle fokusere bustrafikken til færre linjer med højere frekvens og betjening af færre, men større trafikknudepunkter.

Anledningen har været det relativt nye metrosystem, samt forberedelsen af busnettet til den kommende Cityring. Målet er, at få flere passagerer i den kollektive trafik og samtidig undgå, at busser, tog og metro konkurrerer om de samme passagerer, men i højere grad supplerer hinanden.

Ændringerne medfører flere steder, at buslinjer og stoppesteder flyttes og lægges sammen. Rationalet er, at få højfrekvente buslinjer med mindre fladedækning samlet set tiltrækker flere passagerer end flere, mere lavfrekvente buslinjer med større fladedækning.

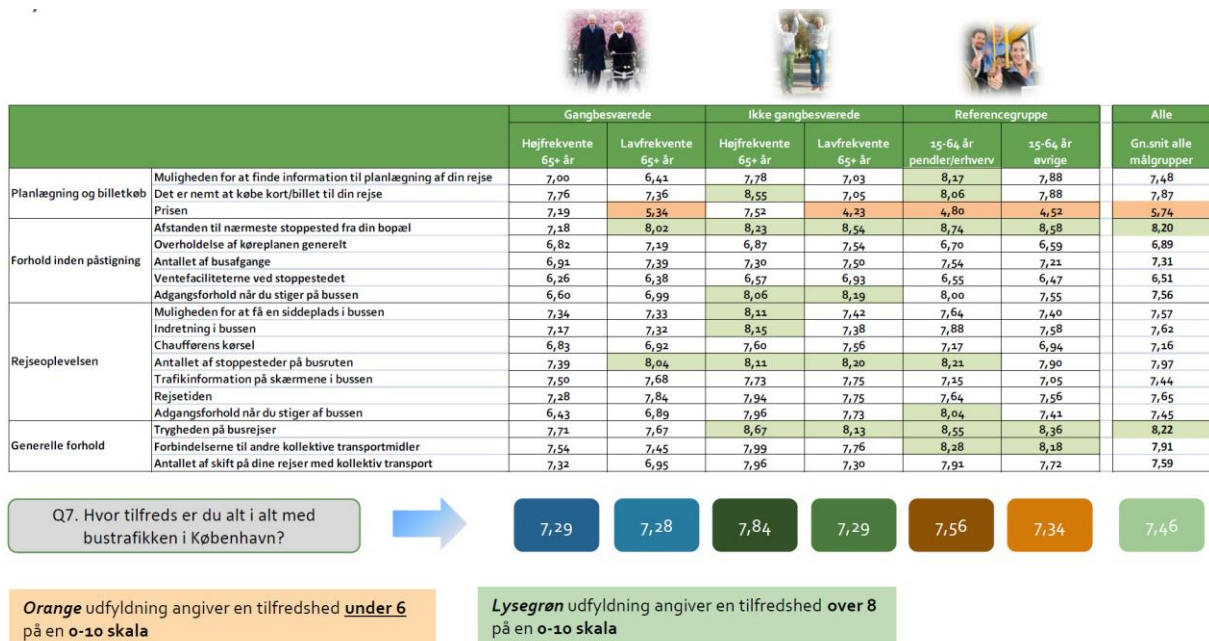
Flere af projekterne er nu etableret, eller meget tæt på. Det handler blandt andet om projektet ved Flintholm Station og busfremkommelighedsprojektet ved Frederikssundsvej. I den forbindelse er der i lokalaviser og via henvendelser til kommunen opstået megen debat om, hvorfor stoppesteder nedlægges, hvorfor busruter er fjernet, hvorfor servicen er forringet, at ældre har svært ved at gå så langt, at planerne ikke tager hensyn til gangbesværede mm. I debatten har der været tvivl om det hensigtsmæssige i de store ændringer, og det medførte i efteråret 2013 et forslag om, at hele busnettet skulle undersøges for mulige forbedringer i forhold til de ældre og gangbesværede.

En tese syntes at være, at der er en konflikt mellem den kollektive trafikale betjening man ønsker når man er gammel, og den man ønsker som yngre og erhvervsaktiv.

For at afklare om denne interessekonflikt eksisterer, har Københavns Kommune fået foretaget en interviewundersøgelse af 1300 personer, hvor 800 er ældre og / eller gangbesværede. Er de ældre og gangbesværede tilfredse eller utilfredse med systemet, på hvilke parametre er de særligt tilfredse, og hvad kan ifølge dem gøres bedre?

Resultatet viser stor tilfredshed med bussystemet i København. På en skala fra 1-10, hvor 10 er bedst, ligger den gennemsnitlige besvarelse på 7-8 blandt de ældre og gangbesværede. Et parameter, der ligger særligt godt, er tilfredsheden med afstanden til nærmeste stoppested fra egen bolig. Her er svaret over 8!

Nedenstående figur viser resultatet af tilfredshedsmålingen opdelt på gangbesværede, ikke gangbesværede og en referencegruppe.

Som det ses af tabellen, ligger tilfredshedsmålingen et stykke over middel på næsten alle parametre – hvad enten det omhandler planlægning og billetkøb, forhold inden påstigning, rejseoplevelsen og generelle forhold. Prisen for rejsen er den der score lavest, og det er især blandt grupper, der ikke har pensionistkort.

Konsulentfirmaet Wilke, der har udarbejdet interviewundersøgelsen for Københavns Kommune, konkluderer følgende på baggrund af analysen:

De ældre i Københavns Kommune bruger busserne meget.

- Borgere over 65 år i Københavns Kommune foretager i gennemsnit mere end 3 gange så mange busrejser end tilsvarende borgere i resten af landet.
- Undersøgelsen viser, at der er en gruppe af gangbesværede ældre borgere, der benytter busserne meget, fordi de ikke har mulighed for at benytte egen bil eller cykel

Burgertilfredsheden med bussystemet i Københavns Kommune er høj.

- Tilfredsheden med busserne er højest hos den gruppe af ældre borgere, som ikke er gangbesværede og som bruger busserne ofte. Denne gruppe lægger vægt på kort rejsetid, adgangsforhold ved på- og afstigning, samt chaufførens kørsel.

- Tilfredsheden med busserne er lavest hos den gruppe af borgere, som er gangbesværede, og som bruger busserne sjældent. Her er det særligt ventefaciliteter, adgangsforhold ved på- og afstigning, samt antallet af skift på rejsen, der påvirker tilfredsheden negativt. Denne gruppe lægger desuden vægt på rettidighed og kort rejsetid.
- Tilfredsheden med afstanden til nærmeste stoppested fra bopælen er høj for alle målgrupper.
- Tilfredsheden med prisen er generelt lav i alle grupper. De ældre borgere, der bruger bussen ofte, er knap så utilfredse med prisen, som de øvrige grupper.

De væsentligste barrierer for øget brug af kollektiv transport blandt lavfrekvente brugere 65+ er bekvemmelighed, pris og lav mobilitet

- Når man spørger gruppen af ældre borgere, der sjældent bruger bussen, om årsagen til dette, svarer 4 ud af 10, at de transporterer sig på anden måde fx i egen bil eller på cykel. De synes, at bussen er besværlig og dyr.
- En mindre gruppe svarer, at de hverken bruger bus eller egen bil. Denne gruppe er typisk over 75 år og så gangbesværede, at de vanskeligt kan benytte bussen.

Undersøgelsen gendriver derfor den formodede konflikt om, at ældre generelt gerne vil have langsomme busser med mange stoppesteder. De ældre vil i stor udstrækning have hurtige, og højfrekvente busser, ligesom den mere erhvervsaktive del af passagererne.

Undersøgelsen forventes at indgå som baggrundsviden til udviklingen af den kollektive trafik de kommende år Københavns Kommune.